

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

INFORME sobre l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, incorporada a l'Ordre del dia del Consell Tècnic, previst en data 12 d'abril de 2022.

El Departament de Justícia ha incorporat al SIGOV l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica per a la seva aprovació, si escau, a l'Ordre del dia del Consell Tècnic previst en data 12 d'abril de 2022.

Atès que el contingut d'aquest Avantprojecte de llei afecta a les competències i funcions del Departament de Cultura, passem a formular les següents observacions per tal que siguin valorades i tingudes en compte.

En relació a l'àmbit arqueològic:

Article 27. Actuacions de localització, recuperació i identificació de persones desaparegudes.

Apartat 5. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha d'emetre un informe favorable previ a l'autorització d'intervencions arqueològiques en el decurs de les quals es poden afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

- L'article 27.5 esmentat, tal i com està formulat, està imposant unes obligacions al Departament de Cultura que poden entorpir la tramitació d'intervencions arqueològiques, atès que és un article molt genèric que pot tenir incidència en totes les intervencions arqueològiques que, a priori, no tenen a veure amb l'excavació de fosses (intervencions que promou directament la dg de memòria democràtica). Per demanar aquest informe, el Departament de Cultura ha de tenir els mapes de localització de fosses i implicaria fer una comprovació de possible afectació de lloc on es puguin afectar restes de persones per cada autorització. Atès que a l'article 26 referit als mapes de localització, es preveu que "La documentació cartogràfica i geogràfica amb les localitzacions a què fa referència l'apartat 1 i les informacions complementàries disponibles han d'estar a disposició de les persones interessades i del públic en general, en suport analògic i digital, en els termes establerts reglamentàriament", se suposa que pot ser de consulta fàcil, però no deixa de plantejar que és força inviable, excepte en casos molt obvis. Per autoritzar intervencions preventives el decret 78/2002 estableix un termini de 20 dies per resoldre.

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 1 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

- Per l'exposat anteriorment, considerem que s'hauria de suprimir aquest apartat 5 de l'article 27, i cenyir la tramitació de les intervencions arqueològiques d'acord amb la metodologia actual.

Article 78. Infraccions

Apartat 3. Són infraccions lleus:

b) Efectuar, sense l'informe favorable previ a què fa referència l'article 27.5, intervencions arqueològiques en el decurs de les quals es puguin afectar restes de persones desaparegudes durant la Guerra Civil o la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

- En conseqüència del que hem apuntat respecte de l'article 27.5, considerem que també s'hauria de suprimir, per coherència normativa.

En relació a aspectes procedimentals i de terminis:

Article 50. Retirada de simbologia franquista que afecti béns integrants del patrimoni cultural

Apartat 1. En el cas que la simbologia franquista sigui o formi part d'un bé cultural d'interès nacional, d'un bé catalogat o dels restants béns integrants del patrimoni cultural, s'ha de sol·licitar un informe del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de patrimoni cultural. Aquest informe s'ha d'emetre en el termini màxim de dos mesos. Si escau, s'ha de deixar sense efecte la declaració o catalogació del bé.

- El Decret 276/2005, de 27 de desembre, de les comissions territorials del patrimoni cultural preveu, al seu article 6.1, que dites comissions emetin els seus acords i informes sobre els béns integrants del patrimoni cultural que corresponguin (béns culturals d'interès nacional i descatalogacions de béns culturals d'interès local, apart d'altres informes sobre canvis d'ús, instruments de planejament i altres que afectin a dits béns) en el termini màxim de tres mesos. Per tant, proposem que es substitueixi el termini contemplat a l'Avantprojecte de llei, de dos mesos, pel de tres mesos, previst a la normativa sectorial actual amb caràcter general.

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 2 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

En relació a l'àmbit d'arxius (àmbit principal de consideracions i afectació de competències amb Patrimoni Cultural) :

Article 6. Comissió de Memòria Democràtica. Apartat 3.

- Cas d'existir aquesta comissió hauria d'incloure també algun professional de l'arxivística-gestió documental.

Article 7. Arxius i fons documentals per a la recuperació de la memòria democràtica.

- Estimem molt necessari que algun apartat d'aquest article estableixi l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Xarxa d'Arxius Comarcals de la Generalitat de Catalunya com la infraestructura natural pública d'acollida de tots els fons i documents relacionats amb la conservació de la memòria democràtica que el Memorial Democràtic, com a resultat de la seva activitat, vagi aplegant.
- Per tal d'evitar confusions, cal eliminar la paraula "arxius" d'aquest article. La ostra proposta de nou redactat de l'enunciat seria la següent: "Fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica".

Article 7. Apartat 1.

- Proposem el següent redactat alternatiu: "Als efectes d'aquesta llei, s'entén per fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica aquells que estan inclosos en la definició de l'art. 19.1 de la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català, que continguin informació i es puguin utilitzar com a testimoni i prova de fets ocorreguts durant el període que comprèn la Segona República, la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, i per construir la memòria democràtica".

Article 7. Apartats 2 i 3.

- Cal valorar si aquests apartats són innecessaris i reiteratius respecte de la llei del patrimoni cultural català. En el cas de l'apartat 3, no s'entén a quins documents es refereix.
- A més, a l'apartat 3, el nom correcte del Consell és "Consell Nacional d'Arxius i Gestió Documental" que és la denominació actual modificada per l'article 5 de la Llei 20/2015, de 29 de juliol, de modificació de la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents. DOGC núm. 6927 de 4 d'agost de 2015.

Article 7. Apartat 4.

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 3 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

- Suprimir "de Catalunya".

Article 7. Apartat 5.

- Proposem eliminar-lo o si més no suavitzar-lo amb una fórmula del tipus "ha de prioritzar, en la mesura dels seus mitjans".

Article 7. Apartat 6.

- Quan parla de "persones titulars d'arxius" ha de quedar clar que es tracta de persones físiques i jurídiques.
- Aquí s'hi pot afegir: "i fomentar, alternativament, l'ingrés dels documents i fons documentals a un centre d'arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya".

Article 7. Apartat 7.

- Proposem la següent redacció alternativa: "7. La Generalitat, d'acord amb les seves disponibilitats pressupostàries, ha de promoure l'enriquiment del patrimoni documental relacionat amb el foment de la memòria democràtica, preferentment mitjançant la donació i llegat, i alternativament amb l'obtenció d'una còpia, dels fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica que es trobin en institucions públiques o de titularitat privada, nacionals o estrangeres".

Article 7. Apartat 9.

- Proposem el següent redactat alternatiu: "La Generalitat de Catalunya ha de promoure la inclusió dels fons documentals i documents per a la recuperació de la memòria democràtica en el Cens d'Arxius de Catalunya i l'Inventari del Patrimoni Cultural Català prevists en la Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents, i la Llei 9/1993, de 30 de setembre, del patrimoni cultural català".

Article 8. Dret d'accés als documents. Apartat 2.

- En termes generals, considerem que caldria desenvolupar i clarificar més aquest article.
- En aquest sentit, respecte de l'apartat 2, es proposa la supressió de la frase "a aquests efectes, pot accedir a les dades personals de terceres persones que figurin en dits documents, sense subjecció als terminis establerts a l'article 36 de la Llei 10/2001, de 13 de juliol" atès que l'article 26 de la Llei 10/2001 estableix un termini màxim d'exclusió de consulta de 30 anys, llevat que una llei estableixi un termini superior. Atès el marc temporal de l'avantprojecte de llei de la memòria democràtica ens remuntem a fets que superen els esmentats 30 anys de forma que, a efectes pràctics, aquesta disposició no serà aplicable.

Article 8. Apartat 3.

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 4 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

- Proposem el següent redactat alternatiu de la segona part: "Per tal de permetre-hi l'accés, la Generalitat de Catalunya podrà disposar el dipòsit temporal dels fons i documents en un arxiu públic del Sistema d'Arxius de Catalunya, d'acord amb l'establert a l'article 13.c) de la Llei 10/2001, de 13 de juliol".

Article 9. Banc de la Memòria Democràtica.

- Tal i com està redactat, aquest banc dona peu a la constitució d'un nou arxiu, envaint les competències legalment atribuïdes a la Direcció general del Patrimoni Cultural, l'Arxiu Nacional de Catalunya i la Xarxa d'Arxius Comarcals. Tècnicament, a més, la creació d'un arxiu temàtic en una matèria de la qual tots els arxius del Sistema d'Arxius de Catalunya conserven informació és particularment inconvenient.

Article 9. Apartat 1.

- Proposem el següent redactat alternatiu, en la línia que el Banc limiti les seves funcions a les d'informació: "El Banc de la Memòria Democràtica reuneix la informació sobre els documents i fons documentals d'interès per a la recuperació de la memòria democràtica conservats o gestionats per la Generalitat de Catalunya i per altres administracions i persones físiques i jurídiques, públiques i privades. Integra també les bases de dades de titularitat de l'Administració de la Generalitat en la seva tasca de recuperar la memòria democràtica i restituir les víctimes".

Article 9. Apartat 3.

- Proposem el següent afegit final: "i establir la normativa i la metodologia per al compartiment de les dades aplegades per les diferents administracions i titulars dels fons documentals i documents que s'hagin d'incloure".

Apartat 13. Reparació jurídica de les víctimes de la dictadura franquista.

- Els apartats 1 i 2 realitzen una ampliació de la feina que fins ara fa l'Arxiu Nacional de Catalunya en relació a les dades dels Sumaríssims a tots els procediments judicials de caràcter polític que no sabem si serà sostenible amb els mitjans amb els que disposem.
- Així mateix, en aquest apartat caldria valorar les accions que desenvolupen alguns arxius comarcals i, especialment, els arxius històrics de Girona, Lleida i Tarragona, però també altres arxius comarcals, estan relacionades en proveir testimoni documental per la reparació jurídica o administrativa de les víctimes de la dictadura franquista.

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 5 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

Article 31. Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista. Apartat 3.

- Proposem la següent redacció alternativa del punt b): "Sis persones professionals o acadèmiques de prestigi reconegut en l'àmbit, respectivament, de l'arqueologia, l'antropologia física, la medicina forense, la història contemporània, el dret i la gestió arxivística".

Article 33. Foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica. Apartat 3.

- Proposem interpolar: "dels centres d'arxiu".

Article 48. Simbologia franquista i enaltiment del franquisme. Apartat 3.

- Considerem que cal explicitar les expressions de caràcter públic, particularment a les institucions, que si apareixen en el règim sancionador.

Article 51. Relacions amb els ens locals

1. En cas de discrepància sobre la retirada de simbologia franquista entre el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i un ens local respecte del qual s'hagi iniciat el procediment de retirada de conformitat amb l'article 49.4, aquests poden acordar crear una comissió de col·laboració.

2. La comissió de col·laboració ha d'estar composta per dues persones en representació de cadascuna de les dues administracions. La presidència de la comissió correspon a una de les persones que representen el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica i té vot diriment en cas d'empat.

- Atès que aquest procediment pot ser objecte de tensions es proposa que en cas de discrepància es sol·liciti informe no vinculant al Consell Assessor del Patrimoni Cultural Català de forma que les parts puguin disposar d'informació qualificada d'un òrgan col·legiat extern i que amb la seva composició àmplia i experta que els pot servir en la resolució del cas. L'actual redacció deixa la decisió final al Departament competent en matèria de memòria democràtica el que, al capdavant, pot ser interpretat com a una imposició de la Generalitat al municipi.

Article 58. Relacions de col·laboració en l'àmbit de l'Administració de la Generalitat en matèria de memòria democràtica. Apartat 1.

- A la b) proposem substituir "arxius i fons documentals" per "fons documentals i documents" o "fons i documents". Potser caldria afegir: "per a l'ingrés [recuperació], protecció [conservació] i difusió dels fons documentals (...)".

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 6 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

Article 61. Funcions i facultats del Memorial Democràtic. Apartat 1.

- Proposem la següent redacció alternativa de l'apartat d) "Cercar i generar, amb mitjans propis o aliens, les referències documentals i la informació que nodreix i preserva la memòria del període objecte de l'activitat del Memorial Democràtic".

Article 63. Junta de Govern del Memorial Democràtic

- Caldria valorar una representació territorial dels arxius en la línia de proveir una visió territorial dels arxius del Departament de Cultura i, així, reforçar, la figura de l'Arxiu Nacional amb una visió territorial. Per tant, entendria adequat que també hi formés part un representant de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya, sigui el Cap del Servei de Coordinació de la Xarxa d'Arxius Comarcals o un director/a d'un arxiu comarcal. La nostra proposta de redactat seria:

"La Junta de Govern és integrada per la presidència, que correspon a la presidència del Memorial Democràtic, per la vicepresidència i per les vocalies, que són designades de la manera següent:

- a) Dues persones membres nomenades pel Govern de la Generalitat, a proposta del departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica.*
- b) Vuit persones membres nomenades pel Parlament d'entre professionals de prestigi reconegut en la matèria pròpia d'aquesta llei, que poden ser membres d'entitats, associacions o plataformes en defensa de la memòria antifeixista.*
- c) La direcció del Museu d'Història de Catalunya.*
- d) La direcció de l'Arxiu Nacional de Catalunya.*
- e) La presidència de l'Institut Català de les Dones.*
- f) Una persona representant del Consell Assessor del Memorial Democràtic.*
- g) Una persona representant del Consell de Participació del Memorial Democràtic.*
- h) Una persona representant de la Xarxa d'Arxius Comarcals de Catalunya*

Article 76. Règim jurídic. Apartat 4.

- Proposem substituir "arxius i fons documentals" per "fons documentals i documents" o "fons i documents".

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 7 de 8

Generalitat de Catalunya
Departament de Cultura
Direcció General del Patrimoni Cultural

Disposició addicional tercera. Apartat 6.

- Proposem la redacció alternativa parcial següent: "... reunir la informació sobre els fons documentals (...), així com també les referències sobre fons documentals gestionats per altres institucions (...)"

Barcelona, 11 d'abril de 2022

Portaferrixa, 1 (Palau Moja)
08002 Barcelona
Telèfon 933 162 740
Fax 933 162 741

Doc. original signat per:
Serveis Administració
Electrònica Generalitat de
Catalunya 09/03/2023

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:44:50

Pàgina 8 de 8